

Kennis en tools voor de hele sector

We stellen vast dat heel wat goede initiatieven ontstaan en dat voorlopers zich het circulair bouwen en urban mining eigen maken en trachten te integreren. Hoe kunnen we de inzichten en best practices van vandaag doorvertalen naar de hele sector, zodat iedereen hiermee aan de slag gaat? Welke tools en instrumenten zijn nodig? Welke stappen moeten overheden, federaties, onderzoek & onderwijs, ... zetten om tot een opschaling te komen? Hoe capteren we best de lessen uit de GDCB-experimenten?

Tijdens sessie 4 over 'kennis en tools voor de hele sector' met Jeroen Vrijders (WTCB) wordt de vraag gesteld hoe we circulair bouwen kunnen opschalen naar de bredere bouwsector? Hierbij wordt gestart met enkele bevindingen vanuit de Proeftuin Urban Mining. Op vlak van kennis en competenties blijkt dat deze bij experts nog niet altijd op punt staat: de kwaliteit van sloopinventarissen is niet altijd zo goed en de kennis van de afzetmarkten voor materiaalstromen is vaak beperkt. Daarbij is het technisch kader voor normen, bestekken, TVN's en certificatie complex.

Ook dient er te worden gewerkt aan het draagvlak voor circulair bouwen om een *willingsness to pay* te creëren. Er kan hierbij bijvoorbeeld worden ingezet op kennisverspreiding over de urgentie van circulair bouwen (hoeveel voorraden zijn er nog) en hightech innovaties in de sloopsector kunnen worden belicht ter verbetering van het imago. Volgens Goele Kerckhofs van Confederatie Bouw Limburg is het bij het creëren van dit draagvlak belangrijk om op het ritme van het bouwbedrijf te blijven werken om iedereen mee te krijgen. Focussen op samenwerking is hierbij belangrijk om een duurzame transformatie te initiëren. Ook contextverandering om het gemakkelijker te maken voor bedrijven om aan de slag te gaan met circulair bouwen en technologische innovatie is relevant, waarbij de confederaties ondersteuning kunnen bieden.

Rik Neven van Palindroom sluit hierbij aan met zijn visie dat veranderen een proces is dat je samen doorloopt. Communicatie vormt hierbij een belangrijk aspect als je het bredere publiek wenst te bereiken. Hun recente enquête bij architecten hierover toont aan dat zij zeer kritisch staan tegenover commerciële informatie en de voorkeur geven aan technische fiches (liefst online). In het commerciële project Circubuild werd een middenweg gevonden door de informatie van bedrijven te laten screenen door experts, waardoor wetenschappelijke en commerciële inhoud verenigbaar worden zonder het commerciële de overhand te geven.

Tijdens de groepsdiscussie in de *virtual classroom* komen er allerlei vragen aan bod en velerlei suggesties. Moeten we erover nadenken om de workflow te standaardiseren in het circulaire bouwproces? Kunnen er standaardbestekken worden opgesteld en krijg je in de praktijk de opdrachtgever hierin mee? Zijn de opportuniteiten van circulair bouwen wel voldoende duidelijk binnen de (deel)sector(en)? Het zou ook zinvol zijn om kopers een beter zicht te geven op wat je nog met secundaire materiaalstromen kunt doen, waarvoor in Brussel bijvoorbeeld de website <http://reuse.brussels/nl/> bestaat. Vanaf wanneer mag je een gebouw eigenlijk circulair noemen (moet het 100% circulair gebouwd zijn én wanneer is het te commercieel)? Wanneer men over circulair bouwen spreekt wordt er teveel gefocust op nieuwbouw, terwijl je juist al 50% van de CO2 uitstoot bespaart indien je voortbouwt op een bestaande structuur. De mogelijkheid wordt geopend om binnen de Green Deal Circulair Bouwen technische problemen aan te pakken in *communities of practice*, kleine gefocuste overleggroepjes. Tot besluit nog een positief teken aan de wand: architectenbureaus krijgen meer en meer vragen van projectontwikkelaars die circulair willen werken, een vraag die enkele jaren geleden nog onbestaande was. Op van de 320 GDCB-deelnemers naar de 100.000 dus!